STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 39834
26 november 2025

Advies Raad van State inzake het voorstel van wet, houdende wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter bestendiging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken

Nader Rapport

14 november 2025,
Nr. 6835571,
Directie Wetgeving en Juridische Zaken,
Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Aan de Koning

Nader rapport inzake het voorstel van wet, houdende wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter bestendiging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw Kabinet van 9 juli 2025, nr. no.2025001544, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen. Dit advies, gedateerd 8 oktober 2025, nr. W03.25.00170/II, bied ik U hierbij aan.

De tekst van het advies treft u hieronder cursief aan, voorzien van mijn reactie.

Bij Kabinetsmissive van 9 juli 2025, no.2025001544, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Asiel en Migratie, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter bestendiging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken, met memorie van toelichting.

Met het wetsvoorstel wordt de nationale bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken bestendigd. Deze bevoegdheid is wettelijk vastgelegd in de Vreemdelingenwet 2000, maar komt op grond van een horizonbepaling in dezelfde wet op 1 maart 2026 te vervallen. Om te voorkomen dat het na deze datum niet meer mogelijk is om biometrische gegevens af te nemen en te verwerken als daarin niet is voorzien in Europese verordeningen, wordt de horizonbepaling met dit wetsvoorstel geschrapt. De regering beoogt hiermee de doelmatige en doeltreffende uitvoering van het vreemdelingenbeleid te bewaken.

Sinds de introductie van de nationale bevoegdheid hebben veel ontwikkelingen plaatsgevonden op het terrein van Europese regelgeving met betrekking tot biometrische gegevens. Waar het schrappen van een horizonbepaling een beperkte handeling lijkt, verdient het vanwege deze grote veranderingen nadere overweging.

In dat kader maakt de Afdeling advisering van de Raad van State een opmerking over de meerwaarde van de nationale grondslag om biometrische gegevens te verwerken. Zij adviseert om de noodzaak van de nationale bevoegdheid in het licht van de al bestaande bevoegdheden op grond van Europese verordeningen nader te motiveren en het wetsvoorstel zo nodig aan te passen.

De Afdeling gaat vervolgens in op de mogelijkheid om de vingerafdrukken en gezichtsopnamen van vreemdelingen te gebruiken voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Voor dit doeleinde worden de gezichtsopnamen, die net als de vingerafdrukken zijn opgeslagen in de Basis Voorziening Vreemdelingen, gekopieerd naar het systeem CATCH-vreemdelingen. Dat systeem kan op verzoek van de politie worden geraadpleegd om gezichtsopnamen te vergelijken.

De Afdeling adviseert om toe te lichten op basis van welke juridische grondslag het verwerken van gegevens in CATCH-vreemdelingen plaatsvindt, de noodzakelijkheid van deze gegevensverwerking dragend te motiveren en de bewaartermijnen voor de opslag van gezichtsopnamen in CATCH-vreemdelingen wettelijk te regelen. Indien dit niet mogelijk is, adviseert de Afdeling om de verwerking van deze gegevens in deze vorm aan te passen of stop te zetten.

De Afdeling merkt daarnaast op dat de voorwaarden voor het gebruik van gezichtsopnamen van vreemdelingen ten behoeve van de opsporing en vervolging van strafbare feiten niet wettelijk zijn vastgelegd. Voor het gebruik van vingerafdrukken met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten zijn dergelijke voorwaarden wel in de wet vastgelegd. De Afdeling adviseert om de voorwaarden zoals deze gelden voor het gebruik van vingerafdrukken ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten ook wettelijk vast te leggen voor het gebruik van gezichtsopnamen voor dit doel.

De Afdeling merkt tot slot op dat de biometrische gegevens van vreemdelingen in de Basis Voorziening Vreemdelingen niet altijd tijdig worden vernietigd. De Afdeling adviseert om in de toelichting uiteen te zetten welke maatregelen worden genomen om te voorkomen dat biometrische gegevens langer worden bewaard dan wettelijk is toegestaan en een evaluatiebepaling in het wetsvoorstel op te nemen.

In verband daarmee dient het wetsvoorstel nader te worden overwogen.

1. Inhoud en achtergrond van het wetsvoorstel

Met de Wet biometrie vreemdelingenketen[1] is in 2014 een algemene grondslag voor het afnemen en verwerken van biometrische gegevens van vreemdelingen opgenomen in de Vreemdelingenwet 2000. Deze grondslag voorziet in de bevoegdheid tot het afnemen en verwerken van tien vingerafdrukken en een gezichtsopname, voor zover dat niet mogelijk is op grond van de Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens.[2]

Met deze bevoegdheid is beoogd te voorzien in een betrouwbare vaststelling en registratie van de identiteit van vreemdelingen, ter bevordering van de uitvoering van het vreemdelingenbeleid.[3] De biometrische gegevens worden opgeslagen in de Basis Voorziening Vreemdelingen, die door de ketenpartners in de migratieketen kan worden geraadpleegd ter vaststelling en verificatie van de identiteit van een vreemdeling. De gegevens kunnen daarnaast voor een beperkt aantal andere doeleinden worden gebruikt, waaronder de opsporing en vervolging van strafbare feiten.[4]

Omdat met de Wet biometrie vreemdelingenketen inbreuk wordt gemaakt op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van vreemdelingen, is er tijdens de wetsbehandeling voor gekozen een horizonbepaling in de Vreemdelingenwet 2000 op te nemen.[5] Uit deze bepaling volgde dat de bevoegdheid om een gezichtsopname en vingerafdrukken van een vreemdeling af te nemen en te verwerken, zeven jaar na de inwerkintreding van de Wet biometrie vreemdelingenketen zou komen te vervallen.[6] Ook zouden de gegevens die op grond van de Wet biometrie vreemdelingenketen waren verzameld, op dat moment vernietigd moeten worden.

Na twee evaluaties is er in 2021 echter voor gekozen om de horizonbepaling aan te passen en de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken met vijf jaar te verlengen.[7] Met het onderhavige wetsvoorstel wordt beoogd deze bevoegdheid nu definitief te maken en de horizonbepaling te schrappen.

De Afdeling heeft eerder geadviseerd over de bevoegdheid om gezichtsopnamen en vingerafdrukken van vreemdelingen af te nemen en te verwerken bij de introductie van de Wet biometrie vreemdelingenketen.[8] Na de inwerkingtreding van deze wet hebben zich echter verschillende relevante ontwikkelingen voorgedaan, waaronder de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescher-

---

1 Wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de uitbreiding van het gebruik van biometrische kenmerken in de vreemdelingenketen in verband met het verbeteren van de identiteitsvaststelling van de vreemdeling (Stb. 2014, 2).
2 Artikel 106a van de Vreemdelingenwet 2000.
3 Kamerstukken II 2012/13, 33 192, nr. 3.
4 Artikel 107, vijfde lid, van de Vreemdelingenwet 2000.
5 Kamerstukken II 2012/13, 33 192, nr. 15.
6 Artikel 115 van de Vreemdelingenwet 2000.
7 Wet van 10 februari 2021 tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de tijdelijke verlenging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken (Stb. 2021, 80).
8 Advies van de Afdeling advisering van 15 oktober 2010 over de Wet biometrie vreemdelingenketen (W03.10.0404/II), Kamerstukken II 2011/12, 33 192, nr. 4; Advies van de Afdeling advisering van 16 september 2020 over de verlenging van de Wet biometrie vreemdelingenketen (W16.20.0172/II), Kamerstukken II 2020/21, 35 604, nr. 4.

ming[9] (hierna: AVG) en de Richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging[10].

Daarnaast bieden Europese verordeningen tegenwoordig meer mogelijkheden tot het afnemen en verwerken van biometrische gegevens van vreemdelingen dan ten tijde van de introductie en verlenging van de Wet biometrie vreemdelingenketen. De Afdeling adviseert in het licht van deze ontwikkelingen over de bestendiging van de nationale bevoegdheid van het gebruik van biometrische gegevens in de vreemdelingenketen.

2. Noodzakelijkheid nationale bevoegdheid

De bevoegdheid tot het gebruik van biometrie leidt tot een inmenging in de grondrechten van vreemdelingen, in het bijzonder het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.[11] Met het oog daarop is van belang dat zorgvuldig wordt afgewogen in hoeverre het gebruik van biometrie noodzakelijk is, gelet op het ermee beoogde doel. Een inmenging in grondrechten kan alleen worden gerechtvaardigd als het nagestreefde doel voldoende zwaarwegend is in verhouding tot die inmenging, en als de inmenging niet verdergaat dan noodzakelijk is voor het bereiken van dit doel (de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit).

Deze afweging van de noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit van het nationale gebruik van biometrie is eerder gemaakt bij de introductie van de Wet biometrie vreemdelingenketen. De wet werd toen ingevoerd omdat op dat moment onvoldoende gebruik kon worden gemaakt van biometrische gegevens om de identiteit van een vreemdeling te kunnen vaststellen en verifiëren.[12] Bij de verlenging van de bevoegdheid tot het gebruik van biometrie is opnieuw een afweging gemaakt met behulp van een zogeheten 'privacy impact assessment'.[13]

Naar aanleiding van kritische consultatiereacties heeft de regering toen afgezien van een definitieve regeling van de bevoegdheid om biometrische gegevens af te nemen en te verwerken, en in plaats daarvan de geldigheidsduur van die bevoegdheid met vijf jaar verlengd.[14] Met het wetsvoorstel wil de regering deze bevoegdheid alsnog definitief maken.

De Afdeling wijst erop dat zich niet alleen sinds de invoering van de verwerkingsbevoegdheid in 2014, maar ook sinds de verlenging van die bevoegdheid in 2021 vele (Europese) ontwikkelingen op het terrein van biometrische gegevens hebben voorgedaan. Te denken valt aan de – ook in de toelichting bij het wetsvoorstel genoemde – Eurodacverordening. Op grond daarvan houden de lidstaten van de EU een database met gegevens van asielzoekers bij. Ingevolge de huidige verordening worden deze gegevens gebruikt om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor een verzoek om internationale bescherming, en mogen zij onder voorwaarden worden geraadpleegd met het oog op rechtshandhavingsdoeleinden.[15]

Met ingang van 12 juni 2026, wanneer de nieuwe Eurodacverordening van toepassing wordt, kunnen de verzamelde gegevens voor nog meer doeleinden worden gebruikt, zoals het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische of andere ernstige strafbare feiten, en het ondersteunen van

---

9 Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.

10 Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad.

11 Artikel 10 en 11 Grondwet, artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, artikel 7 en 8 Handvest van de grondrechten van de EU (voor zover het voorstel zich binnen de werkingssfeer van artikel 51 van het Handvest bevindt).

12 Kamerstukken II 2011/12, 33 192, nr. 3.

13 Kamerstukken II 2020/21, 35 604, nr. 3, paragraaf 2.5.

14 Kamerstukken II 2020/21, 35 604, nr. 3, paragraaf 3.

15 Artikel 1 Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de instelling van 'Eurodac' voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (herschikking).

empirisch onderbouwde beleidsvorming.[16] Ook wordt het mogelijk om behalve vingerafdrukgegevens ook gezichtsopnames op te slaan.

Tegen de achtergrond van deze en soortgelijke ontwikkelingen rijst de vraag in hoeverre een aanvullende nationale bevoegdheid tot het afnemen en verwerken van gezichtsopnamen en vingerafdrukken (nog) noodzakelijk is.[17] Wanneer een situatie onder de reikwijdte van een Europese verordening valt, kan immers worden beargumenteerd dat de Uniewetgever al heeft bepaald welke gegevensverwerking voldoende zou moeten zijn. De vraag of aanvullende maatregelen in dit licht echt noodzakelijk zijn, en hoe deze zich verhouden tot wat al Europees geregeld is, wordt in de toelichting onvoldoende beantwoord.

De Afdeling merkt op dat het raadzaam is om de toelichting hierop aan te vullen. Daarbij zou de regering ook expliciet moeten ingaan op de verhouding van het wetsvoorstel tot de AVG. In het bijzonder artikel 9, op basis waarvan het in beginsel verboden is om biometrische gegevens te verwerken, verdient in dit verband bespreking.

De Afdeling adviseert om de noodzaak van de nationale bevoegdheid tot het afnemen en verwerken van biometrische gegevens in het licht van de al bestaande bevoegdheden op grond van Europese verordeningen nader te motiveren en het wetsvoorstel zo nodig aan te passen.

Naar aanleiding van dit advies is in de memorie van toelichting getoetst aan artikel 9 van de AVG, waarmee deze verwerking van biometrische gegevens in overeenstemming is. Het gebruik van biometrische gegevens is noodzakelijk voor een zorgvuldige en eenduidige vaststelling van de identiteit van vreemdelingen in de gehele vreemdelingenketen. Dit is essentieel voor de integriteit van het toelatingsproces en het voorkomen van potentiële fraude en administratieve onregelmatigheden, wat van belang is voor het beschermen van de openbare en de nationale veiligheid en het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten. Dit komt aan de orde in paragraaf 2.5 van de memorie van toelichting.

Hoewel Europese instrumenten zoals de Eurodac- en de VIS-verordening identiteitscontrole met behulp van biometrische kenmerken mogelijk maken binnen hun eigen toepassingsbereik, zoals asiel- of visumprocedures, bieden zij geen grondslag voor identiteitsvaststelling in nationale toelatingsprocedures. De nationale bevoegdheden tot het afnemen en verwerken van biometrische gegevens zijn essentieel voor een betrouwbare vaststelling van de identiteit van een vreemdeling in het kader van deze procedures. Daarmee wordt de betrouwbaarheid van nationale toelatingsprocedures gewaarborgd en de effectiviteit van het vreemdelingenbeleid versterkt. Bovendien ondersteunen de nationale bevoegdheden een uniforme benadering van biometrische gegevens doordat op grond van deze bevoegdheden voor alle processen in de vreemdelingenketen dezelfde biometrische gegevens kunnen worden afgenomen en gebruikt ten behoeve van de identiteitsvaststelling. Dit bevordert de samenwerking tussen de ketenpartners en met internationale partners.

3. Opsporing en vervolging van strafbare feiten

a. Rechtmatigheid van het systeem CATCH-vreemdelingen

De vingerafdrukken en gezichtsopnamen die in de Basis Voorziening Vreemdelingen zijn opgeslagen, worden niet uitsluitend gebruikt voor een goede uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000. De wet regelt dat deze biometrische gegevens ook beschikbaar kunnen worden gesteld voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten.[18]

Om gezichtsopnamen te kunnen gebruiken voor gezichtsvergelijking in het kader van de opsporing en vervolging van strafbare feiten, worden de gezichtsopnamen van alle vreemdelingen uit de Basis Voorziening Vreemdelingen (hierna: BVV) gekopieerd naar een systeem genaamd CATCH-vreemdelingen.[19] In dit systeem worden vervolgens onder de verantwoordelijkheid van de minister van Asiel en Migratie door de politie de biometrische waarden van de gezichtsopnamen berekend en

[16] Artikel 1 Verordening (EU) 2024/1358 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de instelling van 'Eurodac' voor de vergelijking van biometrische gegevens om de Verordeningen (EU) 2024/1351 en (EU) 2024/1350 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2001/55/EG van de Raad doeltreffend toe te passen en om illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en staatlozen te identificeren en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en de Raad.

[17] Zie ook de wetgevingstoets van de Autoriteit Persoonsgegevens over de bestendiging van het gebruik van biometrische gegevens in de vreemdelingenketen van 26 juni 2025.

[18] Artikel 107, vijfde lid, Vreemdelingenwet 2000.

[19] Memorie van toelichting, paragraaf 3.

toegevoegd. Daarmee is het mogelijk om een vergelijking tussen gezichtsopnamen te maken met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten.[20]

Op grond van de AVG mogen biometrische gegevens alleen onder strikte voorwaarden worden verwerkt. Wanneer dit gebeurt om redenen van zwaarwegend algemeen belang, dient de verwerking gebaseerd te zijn op Unierecht of lidstatelijk recht. Een beroep op een zwaarwegend algemeen belang vereist daarnaast een verscherpte motivering en afweging van de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de gegevensverwerking.[21] Ook dient de verwerking beperkt te zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor de gegevens worden verwerkt (het beginsel van minimale gegevensverwerking) en mogen zij niet langer worden bewaard dan daarvoor noodzakelijk is.[22]

De vraag rijst in hoeverre het systeem CATCH-vreemdelingen voldoet aan deze vereisten uit de AVG. Uit de toelichting blijkt niet op basis van welke juridische grondslag CATCH-vreemdelingen wordt gebruikt. In artikel 107 van de Vreemdelingenwet 2000 is een grondslag opgenomen voor het beschikbaar stellen van de gegevens uit de vreemdelingenadministratie met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Daaruit volgt echter niet zonder meer dat de gezichtsopnamen van alle vreemdelingen – zonder een daaraan voorafgaand individueel verzoek – mogen worden opgenomen in het separaat van het BVV opererende CATCH-systeem, inclusief de daarin toegevoegde biometrische waarden van de gezichtsopnamen.

De Afdeling wijst in dit verband op de toelichting bij de Wet biometrie vreemdelingenketen, waarmee deze grondslag werd geïntroduceerd. Die toelichting duidt er eerder op dat de gegevens van vreemdelingen op incidentele basis beschikbaar kunnen worden gesteld, dan dat de gegevens van alle vreemdelingen bij voorbaat mogen worden geplaatst in een separaat systeem dat geheel is ingericht op de eventuele toekomstige opsporing en vervolging van daarin opgenomen personen.[23] Mocht de regering dit anders zien, is het raadzaam om de toelichting daarop aan te vullen, zodat het parlementaire debat hierover kan worden gevoerd.

De Afdeling merkt in verband daarmee verder op dat wanneer de gezichtsopnamen van alle vreemdelingen worden opgenomen – zonder te differentiëren op basis van, bijvoorbeeld, hun eventuele criminele verleden – dit op gespannen voet staat met het vereiste van minimale gegevensverwerking. Opvallend in dit opzicht is dat voor Nederlanders en Unieburgers op dit moment geldt dat zij uitsluitend in een systeem met gezichtsherkenningssoftware ten behoeve van de opsporing en vervolging van strafbare feiten worden opgenomen indien zij verdachte zijn van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten.[24] Voor opname in CATCH-vreemdelingen geldt dit criterium niet.

Het is daarnaast onduidelijk op welke wijze wordt geborgd dat de gegevens in CATCH-vreemdelingen niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is. Voor de opslag van vingerafdrukken en gezichtsopnamen in de Basis Voorziening Vreemdelingen zijn in het Vreemdelingenbesluit 2000 bewaartermijnen opgenomen (zie punt 4).[25] Deze bewaartermijnen gelden echter niet zonder meer voor de opslag van gezichtsopnamen, biometrische waarden en persoonsgegevens in het systeem CATCH-vreemdelingen.

De Afdeling adviseert om toe te lichten op basis van welke juridische grondslag de verwerking van gegevens in CATCH-vreemdelingen plaatsvindt, de noodzakelijkheid van deze gegevensverwerking dragend te motiveren en de bewaartermijnen voor de opslag van gezichtsopnamen in CATCH-vreemdelingen wettelijk te regelen. Indien dit niet mogelijk is, adviseert de Afdeling om de verwerking van deze gegevens in deze vorm aan te passen of stop te zetten.

Naar aanleiding van dit advies is besloten een verkenning te starten naar CATCH-vreemdelingen. Uitgangspunt daarbij is dat de verwerking van biometrische gegevens van vreemdelingen in ieder geval moet voldoen aan de eisen die de AVG daaraan stelt. In het kader van deze verkenning zal worden gekeken naar technische mogelijkheden om het systeem anders in te richten en naar de juridische inbedding, inclusief de bewaartermijnen, hiervan.

b. Voorwaarden voor het gebruik van CATCH-vreemdelingen

Wanneer in een concreet geval gegevens uit CATCH-vreemdelingen aan de politie worden verstrekt,

---

[20] Kamerstukken II 2022/23, Kamervragen (Aanhangsel), nr. 1943.
[21] Artikel 9, tweede lid, onder g, Verordening (EU) 2016/679; zie ook het advies van de Afdeling advisering van 22 mei 2024 over de Verzamelwet gegevensverwerking II (W13.24.00025), Kamerstukken II 2023/24, 36 579, nr. 4.
[22] artikel 5, eerste lid, onder c en e, Verordening (EU) 2016/679.
[23] Kamerstukken II 2011/12, 33 192, nr. 3, onder 6.4.
[24] Artikel 55c van het Wetboek van Strafvordering.
[25] Artikel 8.35 van het Vreemdelingenbesluit 2000.

wordt de politie verantwoordelijk voor de verstrekte gegevens. Op deze gegevensverwerking is daarom niet de AVG, maar de Richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging van toepassing.[26] Op grond van deze richtlijn mogen biometrische gegevens uitsluitend worden verwerkt indien dat strikt noodzakelijk is.[27]

In dit kader regelt de wet dat vingerafdrukken alleen voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten mogen worden gebruikt indien sprake is van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten en na schriftelijke machtiging van de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie.[28] Daarbij dient er een redelijk vermoeden te bestaan dat de verdachte een vreemdeling is of dient de verstrekking van de vingerafdrukken in het belang te zijn van het onderzoek indien het opsporingsonderzoek op een dood spoor is beland, dan wel snel resultaat geboden is bij de opheldering van het misdrijf.

Voor het gebruik van gezichtsopnamen zijn zulke voorwaarden niet in de wet opgenomen. Uit de tweede evaluatie van de Wet biometrie vreemdelingenketen blijkt echter dat het aantal raadplegingen van gezichtsopnamen voor opsporing en vervolging hoger is dan het aantal raadplegingen van vingerafdrukken, omdat bij gevonden gezichtsopnamen eerder sprake zou zijn van een redelijk vermoeden dat de verdachte een vreemdeling is.[29]

Gelet op de inbreuk die met deze verwerking wordt gemaakt op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, is het wenselijk dat de wettelijke voorwaarden die gelden voor de raadpleging van vingerafdrukken in de Basis Voorziening Vreemdelingen, ook wettelijk van toepassing worden verklaard op het raadplegen van gezichtsopnamen in het systeem CATCH-vreemdelingen.[30]

De Afdeling adviseert om de voorwaarden zoals deze gelden voor het gebruik van vingerafdrukken ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten ook wettelijk vast te leggen voor het gebruik van gezichtsopnamen voor dit doel.

Dit advies is opgevolgd. Artikel 107, zesde lid, van de Vreemdelingenwet 2000 wordt met het wetsvoorstel gewijzigd zodat de voorwaarden die op dit moment alleen gelden voor de verstrekking van vingerafdrukken van vreemdelingen ten behoeve van de opsporing en vervolging van strafbare feiten, na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel ook gelden voor de verstrekking van gezichtsopnames van vreemdelingen voor dit doel.

4. Vernietiging van biometrische gegevens

In het Vreemdelingenbesluit 2000 is geregeld dat de biometrische gegevens die zijn opgeslagen in de Basis Voorziening Vreemdelingen niet langer mogen worden bewaard dan vijf jaar nadat 1) een machtiging tot voorlopig verblijf is afgewezen, 2) een vreemdeling wiens rechtmatig verblijf is geëindigd Nederland aantoonbaar heeft verlaten of 3) de geldigheidsduur van een inreisverbod of ongewenstverklaring is verstreken.[31] De vingerafdrukken en gezichtsopnames dienen daarnaast direct te worden verwijderd wanneer een vreemdeling de Nederlandse nationaliteit heeft verkregen, omdat in dat geval niet langer wordt voldaan aan de definitie van vreemdeling in artikel 1 van de Vreemdelingenwet 2000.

Uit de derde evaluatie van de Wet biometrie vreemdelingenketen blijkt dat de biometrische gegevens niet altijd tijdig worden vernietigd.[32] Een belangrijke oorzaak hiervoor is het feit dat niet altijd bekend is of een vreemdeling Nederland heeft verlaten. Wanneer hier geen uitsluitsel over bestaat, wordt ervoor gekozen om de gegevens niet te verwijderen. Ook reageren ketenpartners niet altijd tijdig op de vraag of bepaalde gegevens verwijderd kunnen worden, waarna soms wordt besloten om geen nieuwe gegevens ter verwijdering voor te leggen.

Uit de evaluatie blijkt daarnaast dat ook de gegevens van genaturaliseerde personen niet altijd worden vernietigd, omdat het proces niet zo is ingericht dat de gegevens van deze personen bij naturalisatie direct worden verwijderd. Tot slot blijken er onterecht gegevens van EU-burgers te zijn opgenomen in

---

[26] Artikel 2, eerste lid, Richtlijn (EU) 2016/680.
[27] Artikel 9, tweede lid, Verordening (EU) 2016/679; Artikel 10 Richtlijn (EU) 2016/680.
[28] Artikel 107, zesde lid, van de Vreemdelingenwet 2000.
[29] H. Winter, e.a., 'Vervolgevaluatie van de Wet biometrie vreemdelingenketen', 25 juni 2019, p. 81–85, Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 33 192, nr. 18.
[30] Vgl. EHRM (GK) 4 december 2008, nrs. 30562/04 en 30566/04 (S. en Marper/Verenigd Koninkrijk); EHRM 21 juni 2011, nr. 30194/09 (Shimovolos/Rusland); EHRM 13 februari 2020, nr. 45245/15 (Gaughran/Verenigd Koninkrijk).
[31] Artikel 8.35 van het Vreemdelingenbesluit 2000.
[32] H. Winter, e.a., 'Derde evaluatie Wet biometrie in de vreemdelingenketen. Door de vingers bekeken', 15 juli 2024, p. 57-59, Bijlage bij Kamerstukken II 2024/25, 36 504, nr. 11.

de Basis Voorziening Vreemdelingen. Hoewel al in 2019 werd aangegeven dat deze gegevens zouden worden vernietigd, is dit nog steeds niet volledig gebeurd.

In de toelichting wordt ten aanzien van deze problematiek opgemerkt dat wordt uitgewerkt hoe interne controlemechanismen en procedures rond gegevensbeheer kunnen worden aangescherpt.[33] Uit de toelichting blijkt echter niet welke concrete maatregelen worden getroffen om de bestaande onwettige situatie met betrekking tot de opslag van biometrische gegevens op te heffen. Om te voorkomen dat deze situatie ook na de bestendiging van de bevoegdheid tot het gebruik van biometrie voortduurt, is het wenselijk dat in de toelichting wordt ingegaan op de wijze waarop de interne controlemechanismen worden vormgegeven.

In dit kader adviseert de Afdeling een evaluatiebepaling in het wetsvoorstel op te nemen.[34] Tijdens deze evaluatie zou kunnen worden geconstateerd of de bovengenoemde knelpunten inmiddels zijn opgelost en of verdere aanscherping van de werkwijze nodig is.

De Afdeling adviseert om in de toelichting uiteen te zetten welke maatregelen worden genomen om te voorkomen dat biometrische gegevens langer worden bewaard dan wettelijk is toegestaan en een evaluatiebepaling in het wetsvoorstel op te nemen.

Dit advies is opgevolgd. De memorie van toelichting is op dit punt aangevuld. In paragraaf 3 zijn de maatregelen genoemd die worden genomen om ervoor te zorgen dat de voorschriften met betrekking tot gegevensverwerking, en in het bijzonder de bewaartermijnen, worden nageleefd. In het wetsvoorstel is daarnaast een evaluatiebepaling opgenomen die specifiek ziet op de verwerking en vernietiging van biometrische gegevens van vreemdelingen in de vreemdelingenadministratie. Het rapport van de evaluatie die daarop betrekking heeft zal uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal worden aangeboden.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal bezwaren bij het voorstel en adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast.

De vice-president van de Raad van State

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om de memorie van toelichting de ontvangst van de adviezen van de Autoriteit Persoonsgegevens en van de Adviesraad Migratie te vermelden. Daarnaast zijn in de memorie van toelichting enkele tekstuele verbeteringen aangebracht.

Ik verzoek U het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Asiel en Migratie,
D.M. van Weel.

[33] Memorie van toelichting, paragraaf 3.
[34] Uit het ingevulde beleidskompasformulier blijkt dat er na de definitieve voortzetting van de Wet biometrie vreemdelingenketen een vervolgevaluatie zal plaatsvinden om te waarborgen dat de wet blijvend effectief, proportioneel en in lijn met de privacywetgeving wordt toegepast. Zie Beleidskompasformulier voor internetconsultatie, onder 5. Wat is de voorkeursoptie?, geraadpleegd via https://www.internetconsultatie.nl/bestendigingwbvk /b1.

Advies Raad van State

No. W03.25.00170/II
's-Gravenhage, 8 oktober 2025

Aan de Koning

Bij Kabinetsmissive van 9 juli 2025, no.2025001544, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Asiel en Migratie, bij de Afdeling advisering van de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt het wetsvoorstel tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter bestendiging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken, met memorie van toelichting.

Met het wetsvoorstel wordt de nationale bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken bestendigd. Deze bevoegdheid is wettelijk vastgelegd in de Vreemdelingenwet 2000, maar komt op grond van een horizonbepaling in dezelfde wet op 1 maart 2026 te vervallen. Om te voorkomen dat het na deze datum niet meer mogelijk is om biometrische gegevens af te nemen en te verwerken als daarin niet is voorzien in Europese verordeningen, wordt de horizonbepaling met dit wetsvoorstel geschrapt. De regering beoogt hiermee de doelmatige en doeltreffende uitvoering van het vreemdelingenbeleid te bewaken.

Sinds de introductie van de nationale bevoegdheid hebben veel ontwikkelingen plaatsgevonden op het terrein van Europese regelgeving met betrekking tot biometrische gegevens. Waar het schrappen van een horizonbepaling een beperkte handeling lijkt, verdient het vanwege deze grote veranderingen nadere overweging.

In dat kader maakt de Afdeling advisering van de Raad van State een opmerking over de meerwaarde van de nationale grondslag om biometrische gegevens te verwerken. Zij adviseert om de noodzaak van de nationale bevoegdheid in het licht van de al bestaande bevoegdheden op grond van Europese verordeningen nader te motiveren en het wetsvoorstel zo nodig aan te passen.

De Afdeling gaat vervolgens in op de mogelijkheid om de vingerafdrukken en gezichtsopnamen van vreemdelingen te gebruiken voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Voor dit doeleinde worden de gezichtsopnamen, die net als de vingerafdrukken zijn opgeslagen in de Basis Voorziening Vreemdelingen, gekopieerd naar het systeem CATCH-vreemdelingen. Dat systeem kan op verzoek van de politie worden geraadpleegd om gezichtsopnamen te vergelijken.

De Afdeling adviseert om toe te lichten op basis van welke juridische grondslag het verwerken van gegevens in CATCH-vreemdelingen plaatsvindt, de noodzakelijkheid van deze gegevensverwerking dragend te motiveren en de bewaartermijnen voor de opslag van gezichtsopnamen in CATCH-vreemdelingen wettelijk te regelen. Indien dit niet mogelijk is, adviseert de Afdeling om de verwerking van deze gegevens in deze vorm aan te passen of stop te zetten.

De Afdeling merkt daarnaast op dat de voorwaarden voor het gebruik van gezichtsopnamen van vreemdelingen ten behoeve van de opsporing en vervolging van strafbare feiten niet wettelijk zijn vastgelegd. Voor het gebruik van vingerafdrukken met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten zijn dergelijke voorwaarden wel in de wet vastgelegd. De Afdeling adviseert om de voorwaarden zoals deze gelden voor het gebruik van vingerafdrukken ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten ook wettelijk vast te leggen voor het gebruik van gezichtsopnamen voor dit doel.

De Afdeling merkt tot slot op dat de biometrische gegevens van vreemdelingen in de Basis Voorziening Vreemdelingen niet altijd tijdig worden vernietigd. De Afdeling adviseert om in de toelichting uiteen te zetten welke maatregelen worden genomen om te voorkomen dat biometrische gegevens langer worden bewaard dan wettelijk is toegestaan en een evaluatiebepaling in het wetsvoorstel op te nemen.

In verband daarmee dient het wetsvoorstel nader te worden overwogen.

1. Inhoud en achtergrond van het wetsvoorstel

Met de Wet biometrie vreemdelingenketen[1] is in 2014 een algemene grondslag voor het afnemen en

[1] Wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de uitbreiding van het gebruik van biometrische kenmerken in de vreemdelingenketen in verband met het verbeteren van de identiteitsvaststelling van de vreemdeling (Stb. 2014, 2).

verwerken van biometrische gegevens van vreemdelingen opgenomen in de Vreemdelingenwet 2000. Deze grondslag voorziet in de bevoegdheid tot het afnemen en verwerken van tien vingerafdrukken en een gezichtsopname, voor zover dat niet mogelijk is op grond van de Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens.[2]

Met deze bevoegdheid is beoogd te voorzien in een betrouwbare vaststelling en registratie van de identiteit van vreemdelingen, ter bevordering van de uitvoering van het vreemdelingenbeleid.[3] De biometrische gegevens worden opgeslagen in de Basis Voorziening Vreemdelingen, die door de ketenpartners in de migratieketen kan worden geraadpleegd ter vaststelling en verificatie van de identiteit van een vreemdeling. De gegevens kunnen daarnaast voor een beperkt aantal andere doeleinden worden gebruikt, waaronder de opsporing en vervolging van strafbare feiten.[4]

Omdat met de Wet biometrie vreemdelingenketen inbreuk wordt gemaakt op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van vreemdelingen, is er tijdens de wetsbehandeling voor gekozen een horizonbepaling in de Vreemdelingenwet 2000 op te nemen.[5] Uit deze bepaling volgde dat de bevoegdheid om een gezichtsopname en vingerafdrukken van een vreemdeling af te nemen en te verwerken, zeven jaar na de inwerkintreding van de Wet biometrie vreemdelingenketen zou komen te vervallen.[6] Ook zouden de gegevens die op grond van de Wet biometrie vreemdelingenketen waren verzameld, op dat moment vernietigd moeten worden.

Na twee evaluaties is er in 2021 echter voor gekozen om de horizonbepaling aan te passen en de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken met vijf jaar te verlengen.[7] Met het onderhavige wetsvoorstel wordt beoogd deze bevoegdheid nu definitief te maken en de horizonbepaling te schrappen.

De Afdeling heeft eerder geadviseerd over de bevoegdheid om gezichtsopnamen en vingerafdrukken van vreemdelingen af te nemen en te verwerken bij de introductie van de Wet biometrie vreemdelingenketen.[8] Na de inwerkingtreding van deze wet hebben zich echter verschillende relevante ontwikkelingen voorgedaan, waaronder de inwerkingtreding van de Algemene Verordening Gegevensbescherming[9] (hierna: AVG) en de Richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging[10].

Daarnaast bieden Europese verordeningen tegenwoordig meer mogelijkheden tot het afnemen en verwerken van biometrische gegevens van vreemdelingen dan ten tijde van de introductie en verlenging van de Wet biometrie vreemdelingenketen. De Afdeling adviseert in het licht van deze ontwikkelingen over de bestendiging van de nationale bevoegdheid van het gebruik van biometrische gegevens in de vreemdelingenketen.

2. Noodzakelijkheid nationale bevoegdheid

De bevoegdheid tot het gebruik van biometrie leidt tot een inmenging in de grondrechten van vreemdelingen, in het bijzonder het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.[11] Met het oog daarop is van belang dat zorgvuldig wordt afgewogen in hoeverre het gebruik van biometrie noodzakelijk is, gelet op het ermee beoogde doel. Een inmenging in grondrechten kan alleen worden gerechtvaardigd als het nagestreefde doel voldoende zwaarwegend is in verhouding tot die inmenging, en als de inmenging niet verdergaat dan noodzakelijk is voor het bereiken van dit doel (de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit).

Deze afweging van de noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit van het nationale gebruik

---

2 Artikel 106a van de Vreemdelingenwet 2000.
3 Kamerstukken II 2012/13, 33 192, nr. 3.
4 Artikel 107, vijfde lid, van de Vreemdelingenwet 2000.
5 Kamerstukken II 2012/13, 33 192, nr. 15.
6 Artikel 115 van de Vreemdelingenwet 2000.
7 Wet van 10 februari 2021 tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de tijdelijke verlenging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken (Stb. 2021, 80).
8 Advies van de Afdeling advisering van 15 oktober 2010 over de Wet biometrie vreemdelingenketen (W03.10.0404/II), Kamerstukken II 2011/12, 33 192, nr. 4; Advies van de Afdeling advisering van 16 september 2020 over de verlenging van de Wet biometrie vreemdelingenketen (W16.20.0172/II), Kamerstukken II 2020/21, 35 604, nr. 4.
9 Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.
10 Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad.
11 Artikel 10 en 11 Grondwet, artikel 8 Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, artikel 7 en 8 Handvest van de grondrechten van de EU (voor zover het voorstel zich binnen de werkingssfeer van artikel 51 van het Handvest bevindt).

van biometrie is eerder gemaakt bij de introductie van de Wet biometrie vreemdelingenketen. De wet werd toen ingevoerd omdat op dat moment onvoldoende gebruik kon worden gemaakt van biometrische gegevens om de identiteit van een vreemdeling te kunnen vaststellen en verifiëren.[12] Bij de verlenging van de bevoegdheid tot het gebruik van biometrie is opnieuw een afweging gemaakt met behulp van een zogeheten 'privacy impact assessment'.[13]

Naar aanleiding van kritische consultatiereacties heeft de regering toen afgezien van een definitieve regeling van de bevoegdheid om biometrische gegevens af te nemen en te verwerken, en in plaats daarvan de geldigheidsduur van die bevoegdheid met vijf jaar verlengd.[14] Met het wetsvoorstel wil de regering deze bevoegdheid alsnog definitief maken.

De Afdeling wijst erop dat zich niet alleen sinds de invoering van de verwerkingsbevoegdheid in 2014, maar ook sinds de verlenging van die bevoegdheid in 2021 vele (Europese) ontwikkelingen op het terrein van biometrische gegevens hebben voorgedaan. Te denken valt aan de – ook in de toelichting bij het wetsvoorstel genoemde – Eurodacverordening. Op grond daarvan houden de lidstaten van de EU een database met gegevens van asielzoekers bij. Ingevolge de huidige verordening worden deze gegevens gebruikt om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor een verzoek om internationale bescherming, en mogen zij onder voorwaarden worden geraadpleegd met het oog op rechtshandhavingsdoeleinden.[15]

Met ingang van 12 juni 2026, wanneer de nieuwe Eurodacverordening van toepassing wordt, kunnen de verzamelde gegevens voor nog meer doeleinden worden gebruikt, zoals het voorkomen, opsporen en onderzoeken van terroristische of andere ernstige strafbare feiten, en het ondersteunen van empirisch onderbouwde beleidsvorming.[16] Ook wordt het mogelijk om behalve vingerafdrukgegevens ook gezichtsopnames op te slaan.

Tegen de achtergrond van deze en soortgelijke ontwikkelingen rijst de vraag in hoeverre een aanvullende nationale bevoegdheid tot het afnemen en verwerken van gezichtsopnamen en vingerafdrukken (nog) noodzakelijk is.[17] Wanneer een situatie onder de reikwijdte van een Europese verordening valt, kan immers worden beargumenteerd dat de Uniewetgever al heeft bepaald welke gegevensverwerking voldoende zou moeten zijn. De vraag of aanvullende maatregelen in dit licht echt noodzakelijk zijn, en hoe deze zich verhouden tot wat al Europees geregeld is, wordt in de toelichting onvoldoende beantwoord.

De Afdeling merkt op dat het raadzaam is om de toelichting hierop aan te vullen. Daarbij zou de regering ook expliciet moeten ingaan op de verhouding van het wetsvoorstel tot de AVG. In het bijzonder artikel 9, op basis waarvan het in beginsel verboden is om biometrische gegevens te verwerken, verdient in dit verband bespreking.

De Afdeling adviseert om de noodzaak van de nationale bevoegdheid tot het afnemen en verwerken van biometrische gegevens in het licht van de al bestaande bevoegdheden op grond van Europese verordeningen nader te motiveren en het wetsvoorstel zo nodig aan te passen.

---

[12] Kamerstukken II 2011/12, 33 192, nr. 3.
[13] Kamerstukken II 2020/21, 35 604, nr. 3, paragraaf 2.5.
[14] Kamerstukken II 2020/21, 35 604, nr. 3, paragraaf 3.
[15] Artikel 1 Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en van de Raad van 26 juni 2013 betreffende de instelling van 'Eurodac' voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT-systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (herschikking).
[16] Artikel 1 Verordening (EU) 2024/1358 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de instelling van 'Eurodac' voor de vergelijking van biometrische gegevens om de Verordeningen (EU) 2024/1351 en (EU) 2024/1350 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2001/55/EG van de Raad doeltreffend toe te passen en om illegaal verblijvende onderdanen van derde landen en staatlozen te identificeren en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, tot wijziging van de Verordeningen (EU) 2018/1240 en (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en de Raad.
[17] Zie ook de wetgevingstoets van de Autoriteit Persoonsgegevens over de bestendiging van het gebruik van biometrische gegevens in de vreemdelingenketen van 26 juni 2025.

3. Opsporing en vervolging van strafbare feiten

a. Rechtmatigheid van het systeem CATCH-vreemdelingen

De vingerafdrukken en gezichtsopnamen die in de Basis Voorziening Vreemdelingen zijn opgeslagen, worden niet uitsluitend gebruikt voor een goede uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000. De wet regelt dat deze biometrische gegevens ook beschikbaar kunnen worden gesteld voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten.[18]

Om gezichtsopnamen te kunnen gebruiken voor gezichtsvergelijking in het kader van de opsporing en vervolging van strafbare feiten, worden de gezichtsopnamen van alle vreemdelingen uit de Basis Voorziening Vreemdelingen (hierna: BVV) gekopieerd naar een systeem genaamd CATCH-vreemdelingen.[19] In dit systeem worden vervolgens onder de verantwoordelijkheid van de minister van Asiel en Migratie door de politie de biometrische waarden van de gezichtsopnamen berekend en toegevoegd. Daarmee is het mogelijk om een vergelijking tussen gezichtsopnamen te maken met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten.[20]

Op grond van de AVG mogen biometrische gegevens alleen onder strikte voorwaarden worden verwerkt. Wanneer dit gebeurt om redenen van zwaarwegend algemeen belang, dient de verwerking gebaseerd te zijn op Unierecht of lidstatelijk recht. Een beroep op een zwaarwegend algemeen belang vereist daarnaast een verscherpte motivering en afweging van de noodzakelijkheid en proportionaliteit van de gegevensverwerking.[21] Ook dient de verwerking beperkt te zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor de gegevens worden verwerkt (het beginsel van minimale gegevensverwerking) en mogen zij niet langer worden bewaard dan daarvoor noodzakelijk is.[22]

De vraag rijst in hoeverre het systeem CATCH-vreemdelingen voldoet aan deze vereisten uit de AVG. Uit de toelichting blijkt niet op basis van welke juridische grondslag CATCH-vreemdelingen wordt gebruikt. In artikel 107 van de Vreemdelingenwet 2000 is een grondslag opgenomen voor het beschikbaar stellen van de gegevens uit de vreemdelingenadministratie met het oog op de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Daaruit volgt echter niet zonder meer dat de gezichtsopnamen van *alle* vreemdelingen – zonder een daaraan voorafgaand individueel verzoek – mogen worden opgenomen in het separaat van het BVV opererende CATCH-systeem, inclusief de daarin toegevoegde biometrische waarden van de gezichtsopnamen.

De Afdeling wijst in dit verband op de toelichting bij de Wet biometrie vreemdelingenketen, waarmee deze grondslag werd geïntroduceerd. Die toelichting duidt er eerder op dat de gegevens van vreemdelingen op incidentele basis beschikbaar kunnen worden gesteld, dan dat de gegevens van *alle* vreemdelingen bij voorbaat mogen worden geplaatst in een separaat systeem dat geheel is ingericht op de eventuele toekomstige opsporing en vervolging van daarin opgenomen personen.[23] Mocht de regering dit anders zien, is het raadzaam om de toelichting daarop aan te vullen, zodat het parlementaire debat hierover kan worden gevoerd.

De Afdeling merkt in verband daarmee verder op dat wanneer de gezichtsopnamen van *alle* vreemdelingen worden opgenomen – zonder te differentiëren op basis van, bijvoorbeeld, hun eventuele criminele verleden – dit op gespannen voet staat met het vereiste van minimale gegevensverwerking. Opvallend in dit opzicht is dat voor Nederlanders en Unieburgers op dit moment geldt dat zij uitsluitend in een systeem met gezichtsherkenningssoftware ten behoeve van de opsporing en vervolging van strafbare feiten worden opgenomen indien zij verdachte zijn van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten.[24] Voor opname in CATCH-vreemdelingen geldt dit criterium niet.

Het is daarnaast onduidelijk op welke wijze wordt geborgd dat de gegevens in CATCH-vreemdelingen niet langer worden bewaard dan noodzakelijk is. Voor de opslag van vingerafdrukken en gezichtsopnamen in de Basis Voorziening Vreemdelingen zijn in het Vreemdelingenbesluit 2000 bewaartermijnen opgenomen (zie punt 4).[25] Deze bewaartermijnen gelden echter niet zonder meer voor de opslag van gezichtsopnamen, biometrische waarden en persoonsgegevens in het systeem CATCH-vreemdelingen.

---

[18] Artikel 107, vijfde lid, Vreemdelingenwet 2000.
[19] Memorie van toelichting, paragraaf 3.
[20] Kamerstukken II 2022/23, Kamervragen (Aanhangsel), nr. 1943.
[21] Artikel 9, tweede lid, onder g, Verordening (EU) 2016/679; zie ook het advies van de Afdeling advisering van 22 mei 2024 over de Verzamelwet gegevensverwerking II (W13.24.00025), Kamerstukken II 2023/24, 36 579, nr. 4.
[22] artikel 5, eerste lid, onder c en e, Verordening (EU) 2016/679.
[23] Kamerstukken II 2011/12, 33 192, nr. 3, onder 6.4.
[24] Artikel 55c van het Wetboek van Strafvordering.
[25] Artikel 8.35 van het Vreemdelingenbesluit 2000.

De Afdeling adviseert om toe te lichten op basis van welke juridische grondslag de verwerking van gegevens in CATCH-vreemdelingen plaatsvindt, de noodzakelijkheid van deze gegevensverwerking dragend te motiveren en de bewaartermijnen voor de opslag van gezichtsopnamen in CATCH-vreemdelingen wettelijk te regelen. Indien dit niet mogelijk is, adviseert de Afdeling om de verwerking van deze gegevens in deze vorm aan te passen of stop te zetten.

b. Voorwaarden voor het gebruik van CATCH-vreemdelingen

Wanneer in een concreet geval gegevens uit CATCH-vreemdelingen aan de politie worden verstrekt, wordt de politie verantwoordelijk voor de verstrekte gegevens. Op deze gegevensverwerking is daarom niet de AVG, maar de Richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging van toepassing.[26] Op grond van deze richtlijn mogen biometrische gegevens uitsluitend worden verwerkt indien dat strikt noodzakelijk is.[27]

In dit kader regelt de wet dat vingerafdrukken alleen voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten mogen worden gebruikt indien sprake is van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten en na schriftelijke machtiging van de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie.[28] Daarbij dient er een redelijk vermoeden te bestaan dat de verdachte een vreemdeling is of dient de verstrekking van de vingerafdrukken in het belang te zijn van het onderzoek indien het opsporingsonderzoek op een dood spoor is beland, dan wel snel resultaat geboden is bij de opheldering van het misdrijf.

Voor het gebruik van gezichtsopnamen zijn zulke voorwaarden niet in de wet opgenomen. Uit de tweede evaluatie van de Wet biometrie vreemdelingenketen blijkt echter dat het aantal raadplegingen van gezichtsopnamen voor opsporing en vervolging hoger is dan het aantal raadplegingen van vingerafdrukken, omdat bij gevonden gezichtsopnamen eerder sprake zou zijn van een redelijk vermoeden dat de verdachte een vreemdeling is.[29]

Gelet op de inbreuk die met deze verwerking wordt gemaakt op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, is het wenselijk dat de wettelijke voorwaarden die gelden voor de raadpleging van vingerafdrukken in de Basis Voorziening Vreemdelingen, ook wettelijk van toepassing worden verklaard op het raadplegen van gezichtsopnamen in het systeem CATCH-vreemdelingen.[30]

De Afdeling adviseert om de voorwaarden zoals deze gelden voor het gebruik van vingerafdrukken ten behoeve van de opsporing van strafbare feiten ook wettelijk vast te leggen voor het gebruik van gezichtsopnamen voor dit doel.

4. Vernietiging van biometrische gegevens

In het Vreemdelingenbesluit 2000 is geregeld dat de biometrische gegevens die zijn opgeslagen in de Basis Voorziening Vreemdelingen niet langer mogen worden bewaard dan vijf jaar nadat 1) een machtiging tot voorlopig verblijf is afgewezen, 2) een vreemdeling wiens rechtmatig verblijf is geëindigd Nederland aantoonbaar heeft verlaten of 3) de geldigheidsduur van een inreisverbod of ongewenstverklaring is verstreken.[31] De vingerafdrukken en gezichtsopnames dienen daarnaast direct te worden verwijderd wanneer een vreemdeling de Nederlandse nationaliteit heeft verkregen, omdat in dat geval niet langer wordt voldaan aan de definitie van vreemdeling in artikel 1 van de Vreemdelingenwet 2000.

Uit de derde evaluatie van de Wet biometrie vreemdelingenketen blijkt dat de biometrische gegevens niet altijd tijdig worden vernietigd.[32] Een belangrijke oorzaak hiervoor is het feit dat niet altijd bekend is of een vreemdeling Nederland heeft verlaten. Wanneer hier geen uitsluitsel over bestaat, wordt ervoor gekozen om de gegevens niet te verwijderen. Ook reageren ketenpartners niet altijd tijdig op de vraag of bepaalde gegevens verwijderd kunnen worden, waarna soms wordt besloten om geen nieuwe gegevens ter verwijdering voor te leggen.

[26] Artikel 2, eerste lid, Richtlijn (EU) 2016/680.
[27] Artikel 9, tweede lid, Verordening (EU) 2016/679; Artikel 10 Richtlijn (EU) 2016/680.
[28] Artikel 107, zesde lid, van de Vreemdelingenwet 2000.
[29] H. Winter, e.a., 'Vervolgevaluatie van de Wet biometrie vreemdelingenketen', 25 juni 2019, p. 81–85, Bijlage bij Kamerstukken II 2019/20, 33 192, nr. 18.
[30] Vgl. EHRM (GK) 4 december 2008, nrs. 30562/04 en 30566/04 (S. en Marper/Verenigd Koninkrijk); EHRM 21 juni 2011, nr. 30194/09 (Shimovolos/Rusland); EHRM 13 februari 2020, nr. 45245/15 (Gaughran/Verenigd Koninkrijk).
[31] Artikel 8.35 van het Vreemdelingenbesluit 2000.
[32] H. Winter, e.a., 'Derde evaluatie Wet biometrie in de vreemdelingenketen. Door de vingers bekeken', 15 juli 2024, p. 57–59, Bijlage bij Kamerstukken II 2024/25, 36 504, nr. 11.

Uit de evaluatie blijkt daarnaast dat ook de gegevens van genaturaliseerde personen niet altijd worden vernietigd, omdat het proces niet zo is ingericht dat de gegevens van deze personen bij naturalisatie direct worden verwijderd. Tot slot blijken er onterecht gegevens van EU-burgers te zijn opgenomen in de Basis Voorziening Vreemdelingen. Hoewel al in 2019 werd aangegeven dat deze gegevens zouden worden vernietigd, is dit nog steeds niet volledig gebeurd.

In de toelichting wordt ten aanzien van deze problematiek opgemerkt dat wordt uitgewerkt hoe interne controlemechanismen en procedures rond gegevensbeheer kunnen worden aangescherpt.[33] Uit de toelichting blijkt echter niet welke concrete maatregelen worden getroffen om de bestaande onwettige situatie met betrekking tot de opslag van biometrische gegevens op te heffen. Om te voorkomen dat deze situatie ook na de bestendiging van de bevoegdheid tot het gebruik van biometrie voortduurt, is het wenselijk dat in de toelichting wordt ingegaan op de wijze waarop de interne controlemechanismen worden vormgegeven.

In dit kader adviseert de Afdeling een evaluatiebepaling in het wetsvoorstel op te nemen.[34] Tijdens deze evaluatie zou kunnen worden geconstateerd of de bovengenoemde knelpunten inmiddels zijn opgelost en of verdere aanscherping van de werkwijze nodig is.

De Afdeling adviseert om in de toelichting uiteen te zetten welke maatregelen worden genomen om te voorkomen dat biometrische gegevens langer worden bewaard dan wettelijk is toegestaan en een evaluatiebepaling in het wetsvoorstel op te nemen.

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft een aantal bezwaren bij het voorstel en adviseert het voorstel niet bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal in te dienen, tenzij het is aangepast.

De vice-president van de Raad van State,
Th.C. de Graaf.

[33] Memorie van toelichting, paragraaf 3.
[34] Uit het ingevulde beleidskompasformulier blijkt dat er na de definitieve voortzetting van de Wet biometrie vreemdelingenketen een vervolgevaluatie zal plaatsvinden om te waarborgen dat de wet blijvend effectief, proportioneel en in lijn met de privacywetgeving wordt toegepast. Zie Beleidskompasformulier voor internetconsultatie, onder 5. Wat is de voorkeursoptie?, geraadpleegd via https://www.internetconsultatie.nl/bestendigingwbvk /b1.

Tekst zoals toegezonden aan de Raad van State: Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 ter bestendiging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken [KetenID WGK027739]

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en verwerken, geregeld in artikel 106a van de Vreemdelingenwet 2000, te bestendigen en de in de vreemdelingenadministratie opgenomen biometrische kenmerken te behouden;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

Artikel 115 van de Vreemdelingenwet 2000 vervalt.

ARTIKEL II

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Asiel en Migratie,

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

1. Inleiding

De Wet biometrie vreemdelingenketen (hierna: Wbvk)[1] heeft in 2014 voorzien in een wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 (hierna: Vw 2000) om het gebruik van biometrische kenmerken in de vreemdelingenketen uit te breiden en zo de identiteitsvaststelling van vreemdelingen te verbeteren (Stb. 2014, 2). Op grond van artikel 115 van de Vw 2000 vervalt op 1 maart 2026 de in artikel 106a van de Vw 2000 geregelde nationale bevoegdheid om biometrische kenmerken af te nemen en te verwerken en moeten alle gezichtsopnames en vingerafdrukken die op basis van artikel 107, eerste lid, onderdeel a, van de Wbvk in de vreemdelingenadministratie zijn opgenomen, worden vernietigd. Met dit wetsvoorstel wordt beoogd de nationale bevoegdheid te bestendigen en de vernietiging te voorkomen.

De Wbvk is verschillende keren geëvalueerd en de termijn waarbinnen eerdergenoemde bevoegdheid kan worden toegepast is al eens verlengd. Op 26 juli 2024 is de derde evaluatie van de Wbvk verschenen.[2] De Eerste Kamer en Tweede Kamer zijn over die evaluatie geïnformeerd bij brief van 8 november 2024.[3] Op basis van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat de Wbvk een essentiële juridische basis is voor het gebruik van biometrie in de vreemdelingenketen. Biometrie speelt een cruciale rol in de identiteitsvaststelling door de hoge mate van nauwkeurigheid en betrouwbaarheid, waardoor identiteitsfraude vrijwel onmogelijk is. Hierdoor kan een vreemdeling in het contact met de uitvoerders van de Vw 2000 niet meer verschillende identiteiten aannemen. Voor ketenpartners is het evident dat de Wbvk in grote mate bijdraagt aan de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van het vreemdelingenbeleid. In voornoemde brief is dan ook het voornemen aangekondigd de bevoegdheden uit de Wbvk na 1 maart 2026 definitief voort te zetten. Daartoe dient dit wetsvoorstel.

Deze memorie van toelichting is als volgt opgebouwd. In paragraaf 2 wordt ingegaan op de doelstelling van de wet en de daarin opgenomen horizonbepaling, de rapportages onregelmatigheden, de uitkomsten van de evaluatie, de Europese ontwikkelingen en de noodzaak van de bestendiging van de nationale bevoegdheden. Paragraaf 3 betreft de gegevensverwerking, paragraaf 4 de ontvangen adviezen en paragraaf 5 de financiële consequenties van dit wetsvoorstel.

2. Hoofdlijnen

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de doelstelling van de Wbvk en de horizonbepaling van artikel 115 van de Vw 2000. Daarnaast wordt aan de hand van de rapportages onregelmatigheden, de resultaten van de evaluatie en de ontwikkelingen op het gebied van biometrische gegevens in Europees verband, de noodzaak van de bestendiging van de Wbvk onderbouwd. Daarbij wordt ook de inbreuk die met deze bevoegdheid wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van de vreemdeling betrokken.

De doelstelling van de Wbvk is het verhogen van de doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van de Vw 2000. Dit wordt bereikt door onder meer het verhogen van de betrouwbaarheid van de identiteitsvaststelling en -registratie en het tegengaan van onregelmatigheden ten aanzien van identiteit. Om dit te verwezenlijken is in de Wbvk geregeld dat er van een vreemdeling – voor zover daarin niet is voorzien in Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens – tien vingerafdrukken en een gezichtsopname kunnen worden afgenomen en verwerkt voor het vaststellen van de identiteit met het oog op de uitvoering van de Vw 2000 (artikel 106a, eerste lid, Vw 2000). Daarnaast kunnen vingerafdrukken worden afgenomen voor de verificatie van de authenticiteit van een verblijfsdocument of van de identiteit van een vreemdeling (artikel 106a, tweede lid, Vw 2000). Tevens regelt de Wbvk dat deze biometrische gegevens centraal worden opgeslagen in de Basisvoorziening vreemdelingen (hierna: BVV) (artikel 107, eerste lid, onderdeel a, Vw 2000) en dat deze gegevens gekoppeld worden aan één identiteit via het vreemdelingennummer (hierna: V-nummer) (artikel 107, derde lid, Vw 2000).

---

[1] Wet van 11 december 2013 tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de uitbreiding van het gebruik van biometrische kenmerken in de vreemdelingenketen in verband met het verbeteren van de identiteitsvaststelling van de vreemdeling (Stb. 2014, 2 en Stb. 2014, 44).

[2] Door de vingers bekeken. Derde evaluatie Wet biometrie in de Vreemdelingenketen (onderzoek uitgevoerd door Pro Facto, in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum), 2024.

[3] Kamerstukken II 2024/25, 35 604, nr. 11; Kamerstukken I 2024/25, 33 192, nr. P.

De horizonbepaling is toegevoegd aan de Wbvk als gevolg van een amendement van het lid Berndsen-Jansen.[4] Zij diende het amendement in met het oog op het beschermen van de privacy. Artikel 115 van de Vw 2000 regelde in eerste instantie dat de bevoegdheden van de Minister ten aanzien van de biometrische kenmerken na zeven jaar komen te vervallen. Dat betekent dat na afloop van deze termijn geen biometrische gegevens van vreemdelingen mogen worden afgenomen, verwerkt en opgeslagen in de vreemdelingenadministratie als daarin niet is voorzien in Europese verordeningen. Indien uit de evaluatie van de wet na vijf jaar zou blijken dat een voortzetting van deze wetgeving gewenst was, zou een nieuw wetsvoorstel moeten worden ingediend om de voortzetting te garanderen.

Uit die (tweede) evaluatie van de Wbvk is gebleken dat een duidelijk kwantitatief beeld van de te bestrijden problematiek op het gebied van onregelmatigheden met betrekking tot identiteit en de mate waarin de Wbvk hierin ondersteuning biedt, niet kon worden verkregen. Daarentegen bleek ook dat partijen in de vreemdelingenketen unaniem het belang van de Wbvk onderschrijven, en dat het gebruik van de BVV en de daarin geregistreerde (biometrische) gegevens een integraal onderdeel zijn van alle processen. De Wbvk biedt een aanvulling op diverse Europese ontwikkelingen. De termijn waarbinnen de bevoegdheden uit de Wbvk kunnen worden toegepast is vervolgens met vijf jaar verlengd.[5] Bij de verlenging is toegezegd dat de periode van de verlenging van de bevoegdheid zou worden gebruikt om een duidelijk kwantitatief beeld te verkrijgen van de te bestrijden problematiek op het gebied van onregelmatigheden met betrekking tot identiteit en de mate waarin de Wbvk hierin ondersteuning kan bieden. Aan de hand van de kwantitatieve gegevens over onregelmatigheden en fraudegevallen, zou uitsluitsel moeten kunnen worden gegeven over de effectiviteit, het nut en de noodzaak van de nationale bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken. Op basis van de derde evaluatie zou – mede in het licht van ontwikkelingen in de Europese regelgeving en van de inbreuk die met deze bevoegdheid wordt gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van de vreemdeling – een afweging moeten kunnen worden gemaakt over de definitieve voortzetting van de Wbvk.[6]

2.2 Rapportages onregelmatigheden

De eerste rapportages onregelmatigheden – over 2021 en 2022 – zijn inmiddels aan de Tweede Kamer aangeboden.[7] Voor die rapportages wordt gebruik gemaakt van bestaande voorzieningen van ketenpartners in de vreemdelingenketen en van de BVV, het centrale vreemdelingen administratiesysteem in de migratieketen dat door alle ketenpartners wordt gebruikt. De rapportages bieden een waardevol inzicht in het aantal gevallen van mogelijke identiteitsfraude en administratieve onregelmatigheden. Uit de rapportages kan worden opgemaakt dat het aantal signalen van potentiële identiteitsfraude beperkt, maar niet verwaarloosbaar is. Daarnaast is een redelijk aantal administratieve onregelmatigheden aan het licht gekomen. Vanwege het ontbreken van een nulmeting vóór de inwerkingtreding van de Wbvk is het niet goed mogelijk om aan de cijfers een conclusie te verbinden wat betreft de doelmatigheid van de wet. De komende jaren zal gemonitord worden of er trendmatige ontwikkelingen zichtbaar zijn.

Zoals ook bleek uit de derde evaluatie van de Wbvk kan de rapportage nog worden verfijnd, zodat deze nog meer relevante en gestructureerde informatie biedt over mogelijke gevallen van identiteitsfraude.[8] Naast het monitoren van trends, wordt gewerkt aan het inzichtelijker maken van de rapportages, bijvoorbeeld door betere duiding van cijfers en het toevoegen van casuïstiek om de impact van de Wbvk in de praktijk te illustreren, en aan het sneller afronden van de rapportages, zodat de gepresenteerde informatie actueler is.

2.3 De uitkomsten van de evaluatie

De derde evaluatie van de Wbvk had tegen de achtergrond die is geschetst in de inleiding van dit hoofdstuk tot doel twee onderzoeksvragen te beantwoorden: hoe verhoudt de wet zich tot relevante andere (Europese) wet- en regelgeving en welke bijdrage levert de wet aan de identiteitsvaststelling van de vreemdeling en daarmee aan de werking van de Vreemdelingenwet 2000. Om die vragen te beantwoorden zijn drie deelonderzoeken verricht. Daarbij zijn betrokken de beschikbare kwantitatieve gegevens uit eerdergenoemde rapportages onregelmatigheden. Ook zijn interviews verricht met

[4] Kamerstukken II 2012/13, 33 192, nr. 15; zie ook Kamerstukken II 2012/13, 33 192, nr. 16.
[5] Wet van 10 februari 2021 tot wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de tijdelijke verlenging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken (Stb. 2021, 80).
[6] Kamerstukken II 2020/21, 35 604, nr. 3, p. 5.
[7] Kamerstukken II 2022/23, 35 604, nr. 9; Kamerstukken II 2023/24, 35 604, nr. 10.
[8] Kamerstukken II 2024/25, 35 604, nr. 11.

ketenpartners[9] uit de vreemdelingenketen.[10] Het antwoord op de tweede deelvraag komt in deze paragraaf aan bod. De verhouding tussen de Wbvk en EU-regelgeving komt in het volgende hoofdstuk aan de orde.

De onderzoekers hebben geconstateerd dat kwantitatieve onderbouwing van de waarde van de Wbvk moeizaam blijft. Daarbij wijzen zij erop dat er – zoals bekend – geen nulmeting is geweest van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gebruik van biometrie in de uitvoering van het vreemdelingenbeleid of van de omvang van onregelmatigheden ten aanzien van identiteit, en dat het preventieve effect van de maatregelen niet te bepalen is omdat niet kan worden onderzocht hoeveel vreemdelingen afzien van (pogingen tot) identiteitsfraude.[11]

Wel stellen zij vast dat dat het gebruik van biometrie volgens de ketenpartners een bijdrage levert bij het verhogen van de betrouwbaarheid van de identiteitsvaststelling en registratie van vreemdelingen. Biometrie is in veel gevallen het enige sluitende en haalbare middel om te borgen dat de registratie van de identiteit van migranten goed verloopt. De identiteitsvaststelling met het gebruik van biometrie is betrouwbaarder en sneller dan de identiteitsvaststelling met andere methoden, zoals op basis van identiteitsdocumenten of verklaringen. Daarvan is het soms lastig vast te stellen of zij authentiek en betrouwbaar zijn. Eén persoon kan bovendien verschillende identiteiten aannemen door meerdere identiteitsdocumenten te gebruiken, iets wat zonder het gebruik van biometrie nauwelijks te achterhalen is. Daarnaast komen dubbele registraties van vreemdelingen door het gebruik van biometrie eerder aan het licht. Hierdoor draagt de identiteitsvaststelling met biometrische gegevens volgens de ketenpartners bij aan de betrouwbaarheid van de uitvoering.[12] Zonder biometrie zouden vrijwel alle processen volgens de ketenpartners minder doelmatig kunnen worden uitgevoerd. Zij geven dan ook aan dat de Wbvk een onmisbare juridische basis biedt om buiten Europese regelingen om ook biometrie op te slaan en te gebruiken. Het teruggevallen op het gebruik van documentatie en verklaringen van vreemdelingen, zou grote gevolgen hebben voor de benodigde capaciteit bij de ketenpartners.

De onderzoekers hebben de vraag opgeworpen of het verder verbeteren van het kwantitatief beeld van de bijdrage van de Wbvk aan de uitvoering van de Vw 2000 nog echt van invloed is op de vraag of nut en noodzaak voldoende zijn voor verlenging van de bevoegdheden uit deze wet. Daarbij wijzen zij erop dat inmiddels in drie evaluaties naar voren is gekomen dat het gebruik van biometrie van groot belang is voor de doelmatige uitvoering van processen in de vreemdelingenketen. De bijdrage van de Wbvk komt volgens de onderzoekers niet exclusief voort uit de toegenomen mogelijkheden bij het bestrijden van onregelmatigheden, maar ook door het bijdragen aan de doelmatigheid van veel processen in de vreemdelingenketen.[13]

2.4 Ontwikkelingen in Europa in relatie tot de noodzaak van de Wbvk

De bevoegdheid uit de Wbvk om van een vreemdeling een gezichtsopname en tien afdrukken af te nemen en te verwerken voor het vaststellen van de identiteit met het oog op de uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000, geldt alleen voor zover op grond van de Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens (zie definitie in artikel 1 Vw 2000) geen gezichtsopname of vingerafdrukken kunnen worden afgenomen en verwerkt (artikel 106a, eerste lid, Vw 2000). Sinds de inwerkingtreding van de Wbvk zijn verschillende Europese verordeningen op dit terrein tot stand gekomen en ingegaan. Dit heeft gevolgen voor het toepassingsbereik van de nationale bevoegdheid in artikel 106a Vw 2000.

Biometrische gegevens worden gebruikt in een verschillende processen in de vreemdelingenketen. Het gaat om grensbewaking, het beoordelen van aanvragen voor een verblijfsvergunning asiel, een transitvisum, een visum kort verblijf, een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv), een verblijfsvergunning regulier, het inburgeringsexamen en terugkeer en vertrek.[14] Sommige van deze processen worden bestreken door Europese verordeningen, op grond waarvan voor dat doel biometrische kenmerken van een vreemdeling mogen worden afgenomen. Als dat het geval is, heeft artikel 106a van de Vw 2000 meerwaarde als op grond daarvan andere of meer biometrische kenmerken mogen worden afgenomen, opgeslagen en verwerkt dan is bepaald in de desbetreffende verordening. Voor nationale processen – die niet worden bestreken door Europese verordeningen – is de nationale

[9] Het Ministerie van Buitenlandse Zaken), de Immigratie- en Naturalisatiedienst, de Dienst Terugkeer & Vertrek, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, de Dienst Justitiële Inrichtingen, de Koninklijke Marechaussee, de Nationale Politie en de Directie Regie Migratieketen.
[10] Door de vingers bekeken, p. 21–25.
[11] Door de vingers bekeken, p. 31.
[12] Door de vingers bekeken, p. 61.
[13] Door de vingers bekeken, p. 88–89.
[14] Door de vingers bekeken, p. 35.

bevoegdheid om biometrische gegevens af te nemen en te verwerken noodzakelijk om gebruik te kunnen maken van biometrie voor de identiteitsvaststelling – inclusief registratie, verificatie en wijziging van persoonsgegevens – van vreemdelingen.

De Europese verordeningen die betrekking hebben op biometrische gegevens, zoals de Eurodac-verordening en de VIS-verordening, voorzien in de verwerking van biometrische gegevens in bepaalde situaties. Deze gegevens kunnen dan alleen worden gebruikt binnen de kaders en voor de doeleinden die volgen uit de betreffende verordeningen. De Eurodac-verordening verplicht bijvoorbeeld lidstaten om de vingerafdrukken van asielzoekers en bepaalde andere categorieën derdelanders die onrechtmatig de Europese Unie (hierna: EU) zijn binnengekomen, op te slaan en uit te wisselen binnen de EU, maar voorziet nog niet in de mogelijkheid om gezichtsopnames te gebruiken, en evenmin om vingerafdrukken voor andere doeleinden te verwerken.[15] De VIS-verordening legt de regels vast voor het verwerken van biometrische gegevens bij aanvragen voor visums voor kort verblijf, waarbij vingerafdrukken en een foto worden opgeslagen en gebruikt voor verificatie bij de grens.[16] De nationale bevoegdheden uit de Wbvk zijn voor deze procedure dus minder bepalend.

Niet alle processen in de vreemdelingenketen worden bestreken door een Europese verordening. Nationale toelatingsprocedures, zoals de aanvraag van een mvv en het afleggen van het inburgeringsexamen in het buitenland, worden hierin niet geregeld. Het gebruik van biometrische gegevens voor de identificatie van vreemdelingen in deze procedures is enkel mogelijk vanwege de bevoegdheden uit de Wbvk. Als de bevoegdheid tot het afnemen, verwerken en in de vreemdelingenadministratie opslaan van vingerafdrukken en gezichtsopnames van vreemdelingen voor deze procedures zou vervallen zou dit dan ook aanzienlijke gevolgen hebben voor de werking van de vreemdelingenketen. Dit wetsvoorstel dient er daarom toe de bevoegdheden uit de Wbvk te bestendigen.

2.5 Bestendiging van de nationale bevoegdheid

Het gebruik van biometrische gegevens is noodzakelijk voor een zorgvuldige en eenduidige vaststelling van de identiteit van vreemdelingen in de gehele vreemdelingenketen. Dit draagt bij aan de integriteit van het toelatingsproces en voorkomt potentiële fraude en administratieve onregelmatigheden. Daarmee wordt niet alleen de effectiviteit van het vreemdelingenbeleid versterkt, maar ook de betrouwbaarheid van nationale toelatingsprocedures gewaarborgd.

Zoals ook is gebleken uit de laatste evaluatie van de Wbvk, blijven de nationale bevoegdheden uit die wet van belang voor onderdelen van processen in de vreemdelingenketen waarop Europese regelgeving geen of slechts beperkte invloed heeft. De bevoegdheden tot het afnemen en verwerken van biometrische gegevens zijn noodzakelijk voor een betrouwbare vaststelling van de identiteit van een vreemdeling in het kader van deze procedures. Hoewel Europese instrumenten zoals de Eurodac- en de VIS-verordening identiteitscontrole met behulp van biometrische kenmerken mogelijk maken binnen hun eigen toepassingsbereik, zoals asiel- of visumprocedures, bieden zij geen grondslag voor identiteitsvaststelling in nationale toelatingsprocedures. Daarvoor zijn de bevoegdheden uit de Wbvk essentieel.

De toepassing van biometrische gegevens vormt een inperking op het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, zoals verankerd in artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (hierna: EVRM) en artikel 10 van de Grondwet (hierna: Gw). Artikel 8 EVRM staat een inperking van dit recht toe indien deze bij of krachtens de wet is voorzien, een legitiem doel nastreeft en noodzakelijk is in een democratische samenleving. Bij wet voorzien houdt in dat de wet voorzienbaar en toegankelijk is. Dit betekent dat de wet zo precies mogelijk de voorwaarden dient te omschrijven waaronder in de persoonlijke levenssfeer kan worden ingegrepen. Ook op grond van artikel 10 Gw moeten beperkingen bij formele wet worden gesteld. Dit wetsvoorstel voorziet in bestendiging van bestaande bevoegdheden om van vreemdelingen gezichtsopnames en vingerafdrukken af te nemen en deze te verwerken. In de wet is duidelijk bepaald waarvoor deze biometrische gegevens kunnen worden gebruikt: deze worden afgenomen en verwerkt met het oog op de uitvoering van de Vw 2000 (artikel 106a Vw 2000). De biometrische gegevens

[15] Verordening (EU) nr. 603/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de instelling van 'Eurodac' voor de vergelijking van vingerafdrukken ten behoeve van een doeltreffende toepassing van Verordening (EU) nr. 604/2013 tot vaststelling van de criteria en instrumenten om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming dat door een onderdaan van een derde land of een staatloze bij een van de lidstaten wordt ingediend en betreffende verzoeken van rechtshandhavingsinstanties van de lidstaten en Europol om vergelijkingen van Eurodac-gegevens ten behoeve van rechtshandhaving, en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1077/2011 tot oprichting van een Europees Agentschap voor het operationeel beheer van grootschalige IT- systemen op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (PBEU L 180/1).

[16] Verordening (EG) 767/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 9 juli 2008 betreffende het visuminformatiesysteem (VIS) en de uitwisseling tussen de lidstaten van gegevens op het gebied van visa voor kort verblijf (PbEU L218).

kunnen worden vergeleken met gegevens uit de vreemdelingenadministratie en worden daarin ook opgeslagen (artikelen 106a en 107 Vw 2000).

Artikel 8 stelt verder de eis dat met de inperking een legitiem doel wordt nagestreefd. Legitieme doelen zijn volgens het tweede lid van artikel 8 EVRM het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Het gerechtvaardigde doel van de voorgestelde maatregel is gelegen in het beschermen van de openbare veiligheid en het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten. Meer specifiek dient het afnemen en verwerken van biometrische gegevens van vreemdelingen het belang van een betrouwbare vaststelling van de identiteit en de bestrijding van potentiële fraude. In reactie op het wetsvoorstel dat voorzag in de tijdelijke verlenging van de bevoegdheid om biometrische gegevens van vreemdelingen af te nemen en te verwerken heeft de Nationale Politie er daarnaast op gewezen dat afname van biometrie van belang is in het kader van de nationale veiligheid. Hiermee kan worden voorkomen dat mogelijke terroristen onder de radar blijven door eerst een familielid vooruit te sturen die geen link heeft met terroristische activiteiten, en zich hier vervolgens als dat familielid voor te doen.[17] Ook het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in een uitspraak van 3 oktober 2019 erkend dat de afname van biometrische gegevens van vreemdelingen kan worden gerechtvaardigd door het doel om identiteits- en documentfraude te voorkomen en te bestrijden.[18]

Verder eist artikel 8 EVRM dat beperkingen noodzakelijk zijn in een democratische samenleving. Dit houdt in dat voor de inbreuk op het grondrecht een dringend maatschappelijk belang ('pressing social need') aanwezig is. Bovendien moet worden aangetoond dat de verwerking van de gegevens in een evenredige verhouding staat met het te verwezenlijken doel, en dat de beperking effectief bijdraagt aan de verwezenlijking van het doel, terwijl steeds nagegaan behoort te zijn of er eventueel minder ingrijpende maar even effectieve, alternatieve middelen bestaan om het doel te bereiken. Het maatschappelijk belang, maar ook het belang van de vreemdeling zelf, bij het vaststellen van de juiste identiteit en het tegengaan van identiteitsfraude is gelegen in het met zekerheid kunnen vaststellen dat degene die wordt toegelaten als vreemdeling ook het recht heeft om toegelaten te worden tot Nederland. De overheid draagt er zorg voor dat alleen vreemdelingen die recht hebben op een rechtmatig verblijf in Nederland toegang krijgen en kunnen verblijven. Hiervoor is een goede en betrouwbare identiteitsvaststelling van essentieel belang. Er zijn geen alternatieve, minder ingrijpende maatregelen die in gelijke mate aan dit doel kunnen bijdragen als het gebruik van biometrische gegevens.

Gelet op het belang van een betrouwbare identiteitsvaststelling voor het beschermen van de openbare orde en de nationale veiligheid en het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, en het gegeven dat geen minder ingrijpende maatregelen beschikbaar zijn die met een gelijk effect, is de inbreuk op het recht op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer proportioneel. Ook het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in voornoemde zaak geoordeeld dat de Nederlandse regeling op dit terrein niet te ver gaat om het gestelde doel te bereiken. De verwerking van biometrische gegevens is daarnaast met de nodige waarborgen omkleed (zie daarover de volgende paragraaf).

Het gebruik van biometrische gegevens in de gehele vreemdelingenketen bevordert de veiligheid en betrouwbaarheid van identiteitsvaststelling, – registratie en -verificatie, hetgeen cruciaal is voor de handhaving van de openbare orde en nationale veiligheid. Ze spelen daarnaast een belangrijke rol bij de voorkoming van strafbare feiten, onder meer van identiteitsfraude, documentvervalsing en identiteitsdiefstal. Bovendien faciliteert het gebruik van biometrie de efficiëntie en accurate afhandeling van asiel- en verblijfsaanvragen door een betrouwbare identificatie van vreemdelingen mogelijk te maken. Ook ondersteunen de nationale bevoegdheden een uniforme benadering van biometrische gegevens, wat de samenwerking tussen de ketenpartners en internationale partners bevordert. Dit wetsvoorstel voorziet daarom in de definitieve bevestiging van de bevoegdheden uit de Wbvk.

3. Gegevensverwerking

Biometrische gegevens van vreemdelingen, zoals vingerafdrukken en foto's, worden opgeslagen in de BVV (artikel 107, eerste lid, onderdeel a, Vw 2000). Binnen de vreemdelingenketen is dit het centrale informatiesysteem waarin gegevens van vreemdelingen worden opgeslagen die een juridische of administratieve relatie hebben met de Nederlandse overheid op grond van de Vw 2000. De BVV fungeert als database die wordt gevuld, geactualiseerd en geraadpleegd door de aangesloten

[17] Kamerstukken II 2020/21, 35 604, nr. 3, p. 9.
[18] HvJ EU inzake C-70/18, d.d. 3 oktober 2019. Zie ook de uitspraak van de ABRvS in deze zaak van 29 april 2020, nrs. 201601536/3/V3 en 201601554/3/V3, ECLI:NL:RVS:2020:1168.

ketenpartners. Biometrische gegevens van vreemdelingen – niet zijnde EU-burgers en personen met een visum voor kort verblijf – worden daarin vastgelegd in een speciaal biometrieregister. Deze gegevens worden gebruikt voor de afgifte van vreemdelingendocumenten, waarbij identiteitscontrole een onderdeel vormt (artikel 107, tweede lid, onderdeel a, Vw 2000).

Gebruik biometrische gegevens van vreemdelingen

De in de BVV opgeslagen biometrische gegevens kunnen in beginsel slechts worden verwerkt voor de uitvoering van de Vw 2000, de Rijkswet op het Nederlanderschap, de Wet vaststellingsprocedure staatloosheid en de daarop gebaseerde regelgeving (artikel 107, tweede lid, onderdeel a, Vw 2000). Daarnaast kunnen biometrische gegevens van vreemdelingen aan derden beschikbaar worden gesteld voor de doelen genoemd in artikel 107, vijfde lid, Vw 2000. Dit betreft het verstrekken van een vervangend reisdocument door diplomatieke vertegenwoordigingen ten behoeve van terugkeer, de identificatie van slachtoffers van rampen en ongevallen, de opsporing en vervolging van strafbare feiten, de toepassing van artikel 55c van het Wetboek van Strafvordering, de uitvoering van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2017 en de uitvoering van een aantal Europese verordeningen.

De gezichtsopnamen uit de BVV kunnen daardoor worden gebruikt voor gezichtsvergelijking in het kader van de opsporing en vervolging van strafbare feiten. Daartoe worden de gezichtsopnamen met een deel van de overige persoonsgegevens van de vreemdeling aangeleverd aan de politie. Deze gegevens worden, met de biometrische waarden die kunnen worden berekend aan de hand van een gezicht, verwerkt in een systeem genaamd CATCH-Vreemdelingen. Een zoekopdracht in CATCH-vreemdelingen wordt alleen uitgevoerd als is voldaan aan de voorwaarden voor de verstrekking van biometrische gegevens ten behoeve van de opsporing en vervolging van strafbare feiten.[19] Voor de verstrekking van vingerafdrukken zijn in artikel 107, zesde lid, Vw 2000 aanvullende voorwaarden gesteld. Hoewel deze voorwaarden op basis van de wet niet gelden voor de verstrekking van gezichtsopnamen voor dit doel, worden deze wel gehanteerd.[20] Dat betekent dat in de praktijk alleen vingerafdrukken en gezichtsopnames van vreemdelingen worden verstrekt voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten – en dus alleen een zoekopdracht in CATCH-vreemdelingen wordt uitgevoerd – in geval van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten en na schriftelijke machtiging van de rechter-commissaris op vordering van de officier van justitie indien er een redelijk vermoeden bestaat dat de verdachte een vreemdeling is, of in het belang van het onderzoek en het opsporingsonderzoek op een dood spoor is beland, dan wel snel resultaat geboden is bij de opheldering van het misdrijf.

Verwerking biometrische gegevens vreemdelingen

Op de verwerking van biometrische gegevens van vreemdelingen is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Daarnaast gelden specifieke voorschriften voor deze gegevensverwerking. Zoals ook vermeld in eerdergenoemde brief van 8 november 2024, zijn alle ketenpartners gebonden aan de daaruit volgende eisen en waarborgen, waaronder rechtmatigheid, dataminimalisatie, juistheid van gegevens, bewaartermijnen, transparantie en doelbinding.[21]
Het Protocol Identificatie en Labeling (PIL) beschrijft de gestandaardiseerde werkwijze voor het registreren, identificeren, verifiëren, wijzigen en vernietigen van persoonsgegevens binnen de vreemdelingenketen. Dit zorgt voor een gestandaardiseerd gebruik van biometrie door alle partijen in de migratieketen. Paragraaf A6 van de Vreemdelingencirculaire 2000 (Vc 2000) schrijft voor dat de identificatie en registratie van de vreemdeling met behulp van biometrische gegevens door ketenpartners geschiedt op de door het PIL voorgeschreven wijze.

Op grond van artikel 8.35 Vreemdelingenbesluit 2000 (Vb 2000) mogen biometrische gegevens en vingerafdrukken in de BVV niet langer worden bewaard dan vijf jaar nadat een aanvraag voor een mvv is afgewezen. In het geval van een vreemdeling met rechtmatig verblijf geldt dat de bewaartermijn vijf jaar na het aantoonbare vertrek uit Nederland eindigt. Indien tegen een vreemdeling een inreisverbod is uitgevaardigd of deze persoon ongewenst is verklaard, worden de biometrische gegevens vijf jaar na afloop van de geldigheidsduur van het inreisverbod of de ongewenstverklaring verwijderd. Biometrische gegevens van tot Nederlander genaturaliseerde personen moeten uit de BVV worden vernietigd. Het PIL beschrijft in paragraaf 8 de werkwijze voor de vernietiging van persoonsgegevens. Periodiek wordt beoordeeld of de bewaartermijnen van biometrische gegevens zijn verstreken en of gegevens voor verwijdering in aanmerking komen, onder andere in het geval van naturalisatie of het verlopen van een inreisverbod. Deze werkwijze is ook verankerd in de artikelen 7.1d, tweede lid, en 7.1l, tweede lid, van het Voorschrift Vreemdelingen 2000. Bij de invoering van de Wbvk is een

[19] Aanhangsel Handelingen II 2022/23, nr. 1943.
[20] Kamerstukken II 2011/12, 33 192, nr. 3.
[21] Kamerstukken II 2024/25, 35 604, nr. 11; Kamerstukken I 2024/25, 33 192, nr. P.

uitgebreide Data Protection Impact Assessment (hierna: DPIA) uitgevoerd. Deze DPIA wordt ten behoeve van de bestendiging van de bevoegdheden uit de Wbvk geactualiseerd. In vergelijking met het moment van inwerkingtreding van de Wbvk in 2014 zijn er op een aantal punten verbeteringen aangebracht. De kwaliteit van de biometrische gegevens is verbeterd, evenals de beveiliging van de BVV en van de verwerking van biometrische gegevens.

Uit de laatste evaluatie van de Wbvk blijkt dat wat betreft de naleving van het PIL er enkele knelpunten te noemen zijn.[22] De Auditdienst Rijk (ADR) heeft een audit uitgevoerd en op 8 februari 2024 de (niet-openbare) rapportage opgeleverd. Deze audit richtte zich op de uitvoering van het PIL door ketenpartners. De uitkomst van deze audit was dat er een drietal knelpunten bestaat bij de uitvoering van het PIL. Ten eerste ontstaan nog veel dubbelingen. Ten tweede blijkt dat in de praktijk de verificatie aan de hand van biometrische gegevens wordt overgeslagen of alleen aan de hand van documenten plaatsvindt. Hierdoor bestaat het risico dat processen in gang worden gezet bij de verkeerde persoon, wat de kans op misbruik of fraude vergroot. Tot slot zijn nog niet alle medewerkers van de ketenpartners bekend met het PIL. Het proces van verwijdering verloopt tot slot niet zoals beschreven in het PIL. In sommige gevallen worden biometrische gegevens langer bewaard dan wettelijk toegestaan. Dit komt voornamelijk doordat niet altijd tijdig wordt vastgesteld of een vreemdeling daadwerkelijk is vertrokken, waardoor het proces van gegevensverwijdering vertraging oploopt. Het kabinet vindt het belangrijk dat de vernietiging van gegevens tijdig en conform wetgeving plaatsvindt en werkt daarom uit hoe interne controlemechanismen en procedures rond gegevensbeheer kunnen worden aangescherpt.

4. Consultatie

Over het conceptwetsvoorstel is advies gevraagd aan de Adviesraad Migratie en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Het wetsvoorstel is ook aangeboden aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR). ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies omdat het geen significante gevolgen voor de regeldruk heeft.

Daarnaast is het conceptwetsvoorstel op internet gepubliceerd en is een ieder in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. De internetconsultatie heeft 10 schriftelijke reacties opgeleverd, waaronder een reactie van Amnesty International (AI). De meeste respondenten onderschrijven het belang van dit wetsvoorstel. In sommige reacties zijn aanvullende voorstellen gedaan. Enkele respondenten hebben ook zorgen geuit over de verwerking van biometrische gegevens. AI heeft opmerkingen gemaakt over de onderbouwing van de noodzaak van de verlenging van de bevoegdheden om biometrische gegevens van vreemdelingen te verwerken. Vanwege de risico's bij de verwerking van biometrische gegevens heeft AI geadviseerd een mensenrechtentoets uit te voeren voor de gehele verwerking van biometrische gegevens van vreemdelingen en daarbij onder meer mee te wegen de impact op het recht op privacy en het recht om niet gediscrimineerd te worden. AI heeft daarnaast geadviseerd waarborgen te formuleren om te voorkomen dat de biometrische gegevens van vreemdelingen terecht komen in databanken voor gezichtsherkenningstechnologie en de Autoriteit Persoonsgegevens om een advies te vragen over het wetsvoorstel. Naar aanleiding van de reactie van AI zijn de paragrafen 2.5 en 3 van deze memorie van toelichting aangevuld.

5. Financiële gevolgen

Met dit wetsvoorstel wordt bewerkstelligd dat de huidige praktijk zal worden voortgezet. Voor zover dit wetsvoorstel gevolgen heeft voor de uitvoering kan dit binnen de huidige budgettaire kaders worden uitgevoerd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Dit artikel dient ter voorkoming van het vervallen van de bevoegdheid om biometrische kenmerken af te nemen en te verwerken en ter voorkoming van de vernietiging van de in de vreemdelingenadministratie opgenomen biometrische kenmerken. Doordat artikel 115 vervalt verdwijnt de daarin opgenomen horizonbepaling in de Vw 2000 op grond waarvan artikel 106a en artikel 107 eerste lid, onderdeel a, met het verstrijken van de datum 1 maart 2026 automatisch komen te vervallen. Deze artikelen blijven dus volledig in stand.

[22] Door de vingers bekeken, p. 58.

Artikel II

De uiterste datum van inwerkingtreding van deze wet is 28 februari 2026. Op grond van het huidige artikel 115 van de Vw 2000 vervallen de met de Wbvk in de Vw 2000 opgenomen bevoegdheden immers met ingang van 1 maart 2026. Spoedige inwerkingtreding van deze wet is dan ook van groot belang. Er wordt daarom afgeweken van de vaste verandermomenten.

De Minister van Asiel en Migratie,